

ΤΟ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ ΚΑΙ ΟΙ ΚΟΡΑΚΟΙ

(ΠΑΡΑΜΥΘΙ)

ΚΑΤΣΕΤΕ χορός — χορός νά πῶ ἴνα παραμύθι :
Ἦταν καί δὲν ἦταν. Ἦταν μιὰ φορὰ ἓνα βασιλό-
πουλο ὁμορφο σάν τὸν ἥλιο. Γι' αὐτὸ ὁ κόσμος στὸ
βασιλείῳ του τὸν ἔλεγε ἡλιογέννητο κι' ἡλιοσκάμαγκο.
Σάν ἦρθε σὲ ἡλικία, ἡ ψυχὴ του ἀναζητοῦσε νά βρῆ
μέσα στὸ βασιλείῳ του τὴν ὁμορφὴ καί γνωστικὴ κοπέλα, ποῦ
θᾶπαιρνε γυναῖκα καί θὰ ἦταν ἄξια νά πάρῃ τὸ ὄνομα τῆς βασιλι-
σας ἀργότερα. Γλέπετε πῶς ἐκείνον τὸν καιρὸ τὰ βασιλόπουλα διά-
λεγαν τὸ ταῖρι τους ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ βασιλείῳ τους. Εὐκόλα νά
βρεθῆ ἐκείνη ποῦ θᾶπαιρνε τὸν ἥλιο γιὰ ἄντρα δὲν ἦταν. Ὅπως
καί τώρα ὁμορφὴ καί γνωστικὴ γυναῖκα δύσκολα βρίσκεται στὸν
κόσμο. Πῆρε τὸ λοιπὸν τὸ βασιλόπουλο μαζὶ του τρεῖς - τέσσερες
δούλους τοῦ παλατιοῦ καί φόρτωσε ἐπάνω σὲ τρία - τέσσαρα ἄλογα
δῶρα βασιλικά καί ξεκίνησε νά γυρίσῃ στὸ βασιλεῖο γιὰ νά συντύχῃ
στά πλούσια ἢ στά φτωχὰ σπίτια τὴν κόρη ποῦ ἔγραψε γι' αὐτὸν
ἡ μοῖρα. Καί ἡ μοῖρα βέβαια θὰ εἶχε γράφει τὴν πειὸ ὁμορφὴ καί
τὴν πειὸ γνωστικὴ κόρη γιὰ γυναῖκά του.

Γύρισε, γύρισε τὸ βασιλόπουλο πλούσια σπίτια, μὰ τοῦ κάκου δὲν
εὔρισκε τὸ ταῖρι ποῦ μέσα στὸ νοῦ του ἡ ψυχὴ του ζωγράφιζε. Συν-
τύχαινε ὁμορφες, μὰ δὲν ἦταν καί γνωστικές· συντύχαινε γνωστικές,
μὰ δὲν ἦταν κι' ὁμορφες. Γιὰ ἓνα βασιλόπουλο πρέπει τὸ ταῖρι
νάχῃ καί τὰ δυό.

Ἀπὸ τὰ πολλὰ κατὰ τύχῃ περνάει ἀπὸ ἓνα στενὸ σοκάκι καί
σ' ἓνα χαμόσπιτο καί πάμφτωχο σπιτάκι μπροστὰ στὴν ἐξώθυρα
τάλογο ποῦ ἦταν καθάλλα τὸ βασιλόπουλο γλιστράει. Ποτές του
δὲν εἶχε γλιστρήσει τὸ ἄλογο τοῦ βασιλόπουλου. Ἦταν, φαίνεται,
ἀπὸ Θεοῦ νά γίνῃ. Πολλές φορές στὸν ἄνθρωπο, παιδιά, ἔρχεται
ἓνα γλίστρημα γιὰ νά τραθήξῃ ὕστερα τὸ μονοπάτι τῆς εὐτυχίας,
ποῦ ὁ λογαριασμὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἠμπορεῖ νά τὸ βρῆ. Γλίστρησε

λοιπόν τὸ βασιλόπουλο, ἔπεσε ἀπὸ τῆ χρυσοκέντητη σέλα καὶ βρέθηκε μπροστὰ στὴν ἐξώπορτα τοῦ φτωχοῦ σπιτιοῦ, ἐπάνω στὰ γκαλτερίμια.

Στὸ πέσιμο, πρὶν προφτάσουν οἱ δοῦλοι, νὰ καὶ ξεπετιέται ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ φτωχόσπιτο σὰν ξωτικιά μιὰ κοπέλλα· καὶ μ' ὄλο ποῦ ποτέ της δὲν ἦτο πρεπούμενο ν' ἀγγίξη παλληκαριοῦ κορμί, ἀπλωσε τὰ χέρια της τὰ δυνατὰ καὶ κατάσπρα καὶ ἀνασῆκωσε σὰν φτερό τὸ βασιλόπουλο. Σταματοῦν μπροστὰ της οἱ δοῦλοι, σηκώνει τὰ μάτια του τὰ γαλανὰ τὸ βασιλόπουλο καὶ τὴν κυττάζει σὰν νᾶπεσε στὴ γῆς κανένα ὀλόφωτο μετέωρο. Κι' ἦταν ἀλήθεια ἡ κόρη τοῦ φτωχοῦ σπιτιοῦ ἡλιογέννητη κι' ἡλιοσκάμαγκη σὰν τὸ βασιλόπουλο, κι' ἀκόμα πιὸ πολύ. Ἀπὸ τὸ ἄσπρο χέρι, ποῦ δὲν γνώρισε δουλειά, ποτέ του, ἔσταζε αἷμα κόκκινο σὰν λουλουδιοῦ καὶ ὁ πόνος γλυκαίνονταν μέσα στὸ θαῦμα τῆς ὁμορφιάς καὶ τῆς καλωσύνης τῆς κόρης τοῦ φτωχοῦ σπιτιοῦ. Ὅμοια ματωμένα λουλούδια τῆς ἀγάπης ἀμέσως φύτρωσαν, μαζί μὲ τὴν πληγῆ, μέσα στὲς καρδιές τῆς κόρης καὶ τοῦ βασιλόπουλου.

Σὲ λίγο βγῆκε κι' ὁ πατέρας καὶ ἡ μάνα τῆς κόρης καὶ προσκάλεσαν τὸν ξένο, ποῦ δὲν ἤξευραν ποιὸς ἦταν, μέσα στὸ φτωχικό τους. Κι' ἐδέχτηκε μὲ χαρὰ κρυφῆ τὸ βασιλόπουλο νὰ τὸν φιλοξενήσουν καὶ τοῦ γιάνουν τὴν πληγῆ, τὴν διπλῆ πληγῆ. Ἦταν ἐκεῖνον τὸν καιρό, παιδιὰ, φιλόξενος ὁ κόσμος κι' ἐθυσίαζαν ὅ,τι εἶχαν φυλαγμένα. Ἐσφαξαν τὸ λοιπὸν κι' ἐκεῖνοι τὸν πετεινό, ποῦ τὸν εἶχαν τῆς αὐλῆς χιλιόχρωμο καὶ ζωντανὸ καμάρι καὶ τῆς αὐγῆς μηνυτὴ γιὰ νὰ σηκώνωνται τὸ πρωτὶ νὰ πᾶν στὰ χωράφια κι' ἡ κόρη ἡ ἡλιογέννητη νὰ καθήσῃ στὸν ἀργαλειό.

Κάθησαν τὸ λοιπὸν γύρω-γύρω στὸ σουφρᾶ σταυροπόδι κοντὰ στὸ τζάκι — τότες δὲν εἶχαν σὰν κι' ἐμᾶς τραπέζια καὶ καρέκλες — τὸ βασιλόπουλο στὴν κορφή, ἡ μάνα, ὁ πατέρας κι' ἡ κόρη ἡ ἡλιογέννητη κι' ἡλιοσκάμαγκη ἀντικρὺ στὸ βασιλόπουλο.

Ὁ γέρος ὁ πατέρας ἔβαλε τὴν κόρη νὰ μοιράσῃ τὸν ψημένο πετεινό, μὲ τὴν ἰδέα πῶς, ἀφοῦ τὸν ἀγαποῦσε, θὰ τῶδινε τὴν καλλίτερη μερίδα ἀπὸ τὸν ψητὸ πετεινό, ποῦ σὰν τὸν ἔγλεπε ἔτσι γυμνὸ καὶ ῥοδοκοκκινισμένο μέσα στὸ γιουβέτσι καὶ θυμιοῦνταν τὴν περφάνια του καὶ τὴν παλληκαριά του ἀνάμεσα στοὺς πετεινοὺς τῆς γειτονιάς, ἀναστένανε, μὰ κι' ἐχτυποῦσαν ἄθελα σὰν παλαμάκια τὰ λιχουδιὰ χεῖλια του ἀποκάτω ἀπὸ τὰ ψαρά του καὶ κατεθασμένα μουστάκια.

Ἡ κόρη, μὲ τὰ γοργὰ δάχτυλά της σὰν τ' ἀργαλειοῦ τὰ χτένια, χῶρισε τὸν πετεινό κι' ἔδωκε πρῶτα-πρῶτα στὸν πατέρα τὸ κεφάλι, ἔπειτα τὴ μιὰ φτεροῦγα στὸν ξένο, τὴν ἄλλη φτεροῦγα στὸν ἑαυτὸ της, τὰ πόδια στοὺς δούλους καὶ τὸ κορμί στὴ μάνα της. Τὸ βασιλόπουλο κύτταζε τὴ μοιρασιά κι' ἀποροῦσε. Ἡ καρδιά του κρῶσε, γιατί δὲν ἔγλεπε δίκαια τὴ μοιρασιά. Ὁ πατέρας γούρλωνε κρυφὰ τὰ μάτια στὴν κόρη, ἐνῶ κύτταζε τὸ κεφάλι τοῦ πετεινοῦ ποῦ εἶχε στὸ πιάτο του καὶ τὸν ἔδερνε ἡ γεροντικὴ λιχουδιὰ κι' ἡ

ζήλεια ποῦ ἔγλεπε τὴ γρηά του νὰ ξεκοκκαλίξη τὸ ῥοδοκόκκινο κορμί τοῦ ἀγαπημένου του πετεινοῦ, κι' ἀναστέναζε τότες πειὸ πολὺ καὶ πειὸ πολὺ χτυποῦσαν τὰ χεῖλια του τὰ πλατεῖα.

Ἦστερα ἀπὸ τὸ δεῖπνο ἔστρωσαν νὰ κοιμηθοῦν στὴν ἴδια κάμαρα ὅλοι. Γιατὶ ἦταν πολὺ φτωχὸ τὸ σπιτάκι. Ὅλοι ἔπεσαν βαρεῖα στὸν ὕπνο καὶ μονάχα δὲν ἔκλεισαν μάτι τὸ βασιλόπουλο, ἡ κόρη καὶ ὁ γέρος ὁ πατέρας. Τὸ βασιλόπουλο συλλογίζονταν τὴν ὁμορφιά τῆς κόρης καὶ λυπόνταν γιατί ἀπὸ τὴν μοιρασιά ἡ κόρη ἐφαίνονταν ἄμυαλη, κι' ἔλεγε: τί κρίμα, νὰ μὴ βρίσκωνται στὴ γυναῖκα καὶ τὰ δυὸ: κι' ὁ νοῦς κι' ἡ ὁμορφιά! Ἡ κόρη συλλογίζονταν ὅλη τὴ νύχτα τὴν εὐγενικὴ ἔμμορφιά τοῦ ξένου κι' ὁ γέρος ὁ πατέρας τὸ ῥοδοκόκκινο κορμί τοῦ πετεινοῦ ποῦ τὸ ξεκοκκάλισε ἡ γρηά του. Μονάχα ἡ γρηά χώνευε τὸν πετεινὸ ῥοχαλίζοντας στὸ πλευρὸ τοῦ γέρου.

Ὁ γέρος δὲν βάσταξε νὰ ξημερώσῃ νὰ φύγῃ ὁ ξένος καὶ νὰ μάλωσῃ τὴν κόρη γιὰ τὴ μερίδα ποῦ τῶδωκε. Σηκώθηκε στὰ σκοτεινὰ καὶ πάει στὸ στρῶμα τῆς κόρης καὶ τσιμπώντας την τῆς λέει: « μωρή, τί ἦταν αὐτὸ ποῦ μῶδωκες νὰ φάγω; » Ἡ κόρη σιγὰ τ' ἀποκρίθηκε: « Πατέρα, ἔτσι ἔπρεπε νὰ κάμω. Σὲ σένα, πατέρα, ποῦ εἶσαι τὸ κεφάλι τοῦ σπιτιοῦ, ἔδωκα τὸ κεφάλι' στὸν ξένο τὴ μιά φτερούγα γιατί ἦρθε καὶ θὰ φύγῃ' ἐγὼ κράτησα τὴν ἄλλη φτερούγα, γιατί κι' ἐγὼ, πατέρα, εἶμαι σὰν ξένη στὸ σπιτί καὶ θὰ φύγω καμμιὰ φορὰ' καὶ στὴ μάννα μου ποῦ εἶνε τὸ κορμί τοῦ σπιτιοῦ... » Τ' ἄκουσε τὰ σοφὰ λόγια τὸ βασιλόπουλο καὶ στὸ σκοτάδι, καθιστὸς στὸ στρῶμα, συλλογίζονταν τὸ ταῖρι ποῦ βρῆκε καὶ εἶπε: αὐτὴ εἶνε δική μου.

Ἐημέρωσε χωρὶς τὴ φωνὴ τοῦ πετεινοῦ τοῦ σπιτιοῦ. Εἶχε καθήσῃ στὸ στομάχι τοῦ γέρου ὀλοζώντανος ὁ πετεινός, ποῦ πολλὲς μέρες θὰ τὸν ἔκαμε νὰ ξαγρυπνήσῃ ἀπὸ τὸ κακό του. Ὁ ξένος ἀποχαιρέτησε τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς εἶπε πῶς αὔριο θὰ τοὺς καλέσῃ στὸ σπιτί του.

Γύρισε τὸ βασιλόπουλο στὸ παλάτι κι' ἔτοιμασε δῶρα γιὰ τὴν κόρη τὴν ἡλιογέννητη καὶ γνωστικὴ, ποῦ ἡ μοῖρα τοῦ ἔγραψε νὰ γίνῃ γυναῖκά του. Μὲ τοὺς δούλους του ἔστειλε τὸ λοιπὸν τὰ δῶρα: δῶδεκα ψωμιά, ἓνα κεφάλι τυρί, ἓνα ἀσκι κρασί καὶ ἓνα πετεινὸ ψημένον. Ἐπειδὴ τότε δὲν εἶχαν βρεθῆ τὰ γράμματα, ποῦ εἶνε τόσο χρειαζόμενα στοὺς ἐρωτοχτυπημένους σήμερα, παράγγειλε μὲ τοὺς δούλους αὐτὰ τὰ λόγια ποῦ μόνον ἡ γνωστικὴ κόρη θὰ καταλάβαινε:

« Δῶδεκα μῆνους σέρν' ὁ χρόνος καὶ σωστὸ 'ναὶ τὸ φεγγάρι, καὶ τῆς γίδας τὸ τομάρι τσίτα - τσίτα γιομισμένο. Κι' ἐκεῖνος, ποῦ σέρνει τὴν αὐγὴ καὶ φέρνει τὴν ἡμέρα, στὸ βαγιόλι τυλιγμένος. »

Οἱ δούλοι, στὸ δρόμο κάθησαν κι' ἔφαγαν τὰ μισὰ ψωμιά, τὸ μισὸ τυρί, τὸ μισὸ κρασί καὶ ὅλον τὸν πετεινὸ, ποῦ ἦταν βασιλικά μαγειρεμένους. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἤξευραν τὴ γλῶσσα τῶν ἐρωτοχτυπημένων, εἶπαν στὴν κόρη των παραγγελιὰ τοῦ βασιλόπουλου: « Δῶδεκα μῆνους σέρν' ὁ χρόνος... »

Ἡ κόρη, ἀφοῦ δέχτηκε τὰ δεκατισμένα δῶρα, παράγγειλε στὸ βασιλόπουλο μὲ τοὺς ἴδιους δούλους :

« Ἐξή μῆνους σέρν' ὁ χρόνος καὶ μισὸ ἦταν τὸ φεγγάρι, καὶ τῆς γίδας τὸ τομάρι ὡς τῆ μέση γιομισμένο. Κι' ἐκεῖνος ποῦ σέρνει τὴν αὐγὴ καὶ φέρνει τὴν ἡμέρα, οὔτε ἦταν οὔτε φάνη. Ὅμως, ἂν ἀγαπᾷς τὴν πέρδικα, μὴ δέρονῃς τοὺς κοράκους ».

Αὐτὰ τὰ λόγια ἔφεραν στὸ βασιλόπουλο οἱ δούλοι χωρὶς νὰ εἰποῦν τὸ τελευταῖο « ὅμως ἂν ἀγαπᾷς τὴν πέρδικα..... » γιατί τὸ ἔεχασαν.

Τότες τὸ βασιλόπουλο πῆρε νὰ δαίρη τοὺς δούλους· καὶ ὅταν ἦταν ἕτοιμος, ἐκεῖνοι θυμῆθηκαν καὶ τὸν τελευταῖο λόγο. Κι' ἔτσι, γιὰ χάρι τῆς ἡλιογέννητης καὶ γνωστικιάς φτωχούλας, γλύτωσαν οἱ δούλοι — οἱ κοράκοι — τὸ ξύλο.

Τέτοιους κοράκους ἔχουν πάντοτε, παιδιά μου, οἱ βασιληάδες γιὰ τὲς ὑπηρεσίες τους ἀπὸ τὸν καιρὸ ἐκεῖνο ἀκόμα.

I. K. ΒΟΥΛΟΔΗΜΟΣ

ΜΙΚΡΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

1

ΜΕ τέτοια βαρυνειμωνιά,
 τριαντάφυλλο χαριτωμένο,
 ποῦ ἡῦρες τόση μυρωδιά;
 — Ἐκεῖνη μ' ἔχει φιλήμένο.

2

Ἀρχόντισσα περήφανη
 σκλάβα, βαρεῖα ἄρρωστη, γιατροῦει.
 Στήθος μὲ στήθος πιάνεται
 καὶ τὴν γλυτώνει ἀπ' τὸ Χάρο.
 Κι' ὁ Χάρος, σὰν ἐπάλεναν,
 τὴν ἐκαμάρωσε καὶ λέει:
 — Ἀπὸ μὰ σκλάβα, πὸ καλὰ
 τέτοιαν ἀρχόντισσα νὰ πάρω.

IΩ. ΜΑΡΑΝΟΣ